

การฝังเข็ม (Acupuncture)

การฝังเข็ม เป็นวิชาแพทยศาสตร์แผนโบราณของจีน ที่ว่าด้วยองค์ประกอบของร่างกายสองส่วนคือ หยินและหยาง คนเราเจ็บป่วยก็เนื่องด้วยความไม่สมดุลในการทำงานของหยินและหยางในร่างกาย ดังนั้นการรักษาจึงมีหลักการอยู่ที่การปรับสมดุลของอวัยวะภายใน โดยการกระตุ้นจุดบนผิวหนังภายนอกผ่านเส้นเมริเดียน ตามทฤษฎีแพทย์แผนจีน เชื่อว่าการฝังเข็มทำให้ระบบลมปราณหมุนเวียนดีขึ้น และช่วยปรับสมดุลของร่างกาย ในปัจจุบันเริ่มมีการฝังเข็มเพื่อเพิ่มสมาธิและลดอาการชนมาก อยู่ไม่นิ่ง ในเด็กออทิสติก

เครื่องเอชอีจี (HEG; Hemoencephalogram)

เป็นเครื่องมือตรวจวัดการปรับเปลี่ยนกระแสการไหลเวียนของเลือดที่ผิวสมอง เพื่อแปลผลข้อมูลและป้อนกลับไปเป็นตัวนำทาง เพื่อให้เด็กเกิดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองว่าทำอะไรจึงจะสามารถสร้างความตั้งใจได้ โดยดูจากกระบวนการป้อนกลับที่ผ่านทางจอคอมพิวเตอร์ ที่เป็นลักษณะของกราฟแท่ง และอาจจะมีเสียงดนตรีเพื่อความเพลิดเพลิน

เมื่อเด็กได้รับการฝึกฝนให้เรียนรู้ในการนั่งสร้างความตั้งใจ และสมาธิด้วยเครื่องเอชอีจีแล้วเด็กก็จะสามารถเรียนรู้ได้ว่าขณะที่ตนเองนั่งเรียนอยู่ในชั้นเรียนควรจะทำอย่างไร จึงจะฟังคุณครูสอนในชั้นเรียนได้อย่างตั้งใจ และจะเข้าใจในการเรียนการสอนในที่สุด ทำให้ผลการเรียนดีขึ้น หากเด็กได้รับการฝึกฝนอย่างดีแล้วก็จะสามารถมีสมาธิและตั้งใจเรียนได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องใช้เครื่องอีก

เรียบเรียงโดย...นพ.ทวีศักดิ์ สิริรัตนเรขา
จิตแพทย์เด็กและวัยรุ่น สถาบันราชานุกูล
ประสานงานโดย...คณะกรรมการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก

การบำบัดทางเลือก

(Alternative Therapy)

สถาบันราชานุกูล
www.rajanukul.com

การบำบัดทางเลือก

(Alternative Therapy)

ในการดูแลกลุ่มเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ปัจจุบันมีแนวทางการบำบัดทางเลือกที่หลากหลาย สามารถเลือกใช้ควบคู่กับแนวทางหลัก ตามความเหมาะสมกับสภาพปัญหา และผลการตอบสนองที่ได้รับของเด็กแต่ละคน

สิ่งสำคัญที่ควรทำความเข้าใจคือ การบำบัดทางเลือกใช้เสริมแนวทางหลักให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ไม่ใช่การนำมาใช้โดดๆ เพียงอย่างเดียวแล้วได้ผล การบำบัดทางเลือกดังกล่าว ประกอบด้วย

1. ศิลปะบำบัด (Art Therapy)
2. ดนตรีบำบัด (Music Therapy)
3. การบำบัดด้วยสัตว์ (Animal Therapy)
4. การฝังเข็ม (Acupuncture)
5. เครื่องเอชอีจี (HEG; Hemoencephalogram)

ศิลปะบำบัด (Art Therapy)

ศิลปะบำบัด คือ การใช้กิจกรรมทางศิลปะ เพื่อค้นหาข้อบกพร่อง ความผิดปกติบางประการ ของกระบวนการทางจิตใจ และใช้กิจกรรมทางศิลปะ ที่เหมาะสม ช่วยในการบำบัดรักษา และการฟื้นฟู

สมรรถภาพให้ดีขึ้นเพื่อลดปัญหาทางอารมณ์ พฤติกรรม และเสริมสร้างศักยภาพในด้านต่างๆ

ใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และรูปแบบที่หลากหลาย เช่น ชิต เขียน วาด ระบาย ตัดปะ ปั้น ถักทอ เพื่อเป็นทางเลือก ที่จะระบายความรู้สึกนึกคิด จนสามารถเข้าใจ และจัดการ กับความรู้สึกได้ สามารถสื่อสารกับผู้คนรอบข้างได้

การประเมินผลการดูแลรักษา เน้นที่กระบวนการ และกิจกรรมทางศิลปะ ไม่ได้เน้นที่ผลงานทางศิลปะ ซึ่งแตกต่างจากการเรียนศิลปะ ที่จะเน้นผลงาน และ เพิ่มความสามารถทางศิลปะ

ดนตรีบำบัด (Music Therapy)

ดนตรีบำบัด คือ ศาสตร์ที่ว่าด้วยการนำดนตรี หรือองค์ประกอบอื่นๆ ทางดนตรี มาประยุกต์ใช้ เพื่อปรับเปลี่ยน พัฒนา และคงรักษาไว้ซึ่งสุขภาพ ของร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม โดยนักดนตรีบำบัด เป็นผู้ดำเนินการไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ ผ่านทาง กิจกรรมทางดนตรีต่างๆ อย่างมีรูปแบบโครงสร้างที่ ชัดเจน มีหลักเกณฑ์ และระเบียบวิธีทางวิทยาศาสตร์

เป้าหมายของดนตรีบำบัดไม่ได้เน้นที่ทักษะ ทางดนตรี แต่เน้นในด้านพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม ขึ้นอยู่กับความจำเป็นของ แต่ละคนที่มารับการบำบัด สามารถประยุกต์ใช้ได้ ในหลายบริบท ทั้งที่บ้าน โรงเรียน และโรงพยาบาล

การบำบัดด้วยสัตว์ (Animal Therapy)

มีการนำสัตว์มาร่วมในโปรแกรมการ บำบัดอยู่หลายแบบ สัตว์ที่มีการนำมาใช้ได้แก่ โลมา (Dolphin) ม้าแคระ (Pony) และสุนัข เป็นต้น โดยต้องมีการคัดเลือก และฝึกฝนสัตว์ มาเป็นอย่างดี พบว่าได้ผลเป็นที่น่าพอใจ

พบว่าสัตว์สามารถช่วยในเรื่อง การรับรู้ สัมผัส เสริมสร้างสมาธิ เพิ่มความไว้วางใจ ผู้อื่น เพิ่มแรงจูงใจในการทำกิจกรรมต่างๆ อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังช่วยให้เด็กเรียนรู้ ในเรื่องสัมพันธภาพ และการตอบสนองทาง อารมณ์ได้ดีขึ้นด้วย

